

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

30 juin 2020

PROPOSITION DE LOI

**modifiant diverses dispositions législatives
en vue d'assouplir les conditions
pour recourir à l'interruption volontaire
de grossesse**

AMENDEMENTS

déposés en séance plénière

*Voir:***Doc 55 0158/ (S.E. 2019):**

- 001: Proposition de loi de Mme Tillieux et consorts.
- 002 et 003: Amendements.
- 004: Rapport de la première lecture.
- 005: Articles adoptés en première lecture.
- 006 et 007: Amendements.
- 008: Rapport de la deuxième lecture.
- 009: Texte adopté en deuxième lecture.
- 010: Avis du Conseil d'État.
- 011: Amendements.
- 012: Avis du Conseil d'État.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

30 juni 2020

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van diverse wetsbepalingen
teneinde de voorwaarden om tot een
vrijwillige zwangerschapsafbreking over
te gaan te versoepelen**

AMENDEMENTEN

ingediend in de plenaire vergadering

*Zie:***Doc 55 0158/ (B.Z. 2019):**

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Tillieux c.s.
- 002 en 003: Amendementen.
- 004: Verslag van de eerste lezing.
- 005: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 006 en 007: Amendementen.
- 008: Verslag van de tweede lezing.
- 009: Tekst aangenomen in tweede lezing.
- 010: Advies van de Raad van State.
- 011: Amendementen.
- 012: Advies van de Raad van State.

02701

N° 48 DE MME **VAN HOOF** ET M. **VERHERSTRAETEN**

(sous-amendement à l'amendement n° 19)

Art. 2

Dans la l'article 2, 1°, b), proposé, remplacer les mots "mères célibataires ou non" par les mots "mères mariées ou non".

JUSTIFICATION

Cet amendement tend à donner suite à l'observation n° 14 de l'avis du Conseil d'État n° 67 122/AG du 19 juin 2020 et à effectuer une modification de nature linguistique.

Nr. 48 VAN MEVROUW **VAN HOOF** EN DE HEER **VERHERSTRAETEN**

(subamendement op amendement nr. 19)

Art. 2

In de Franse versie van het voorgestelde artikel 2, 1°, b), de woorden "mères célibataires ou non" vervangen door "mères mariées ou non".

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt tegemoet te komen aan opmerking nr. 14 van het advies van 19 juni 2020 van de Raad van State nr. 67 122/AV en voert een taalkundige wijziging door.

Els VAN HOOF (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 49 DE MME **VAN HOOF** ET M. **VERHERSTRAETEN**

(sous-amendement à l'amendement n° 24)

Art. 2

Dans la version néerlandaise de l'article 2/2 proposé, insérer le mot “Koninklijk” entre le mot “een” et le mot “besluit”.

JUSTIFICATION

Cet amendement tend à donner suite à l'observation n° 15 de l'avis du Conseil d'État n° 67 122/AG du 19 juin 2020.

Nr. 49 VAN MEVROUW **VAN HOOF** EN DE HEER **VERHERSTRAETEN**

(subamendement op amendement nr. 24)

Art. 2

In het voorgestelde artikel 2/2, het woord “Koninklijk” invoegen tussen het woord “een” en het woord “besluit”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt tegemoet te komen aan opmerking nr. 14 van het advies van 19 juni 2020 van de Raad van State nr. 67 122/AV.

Els VAN HOOF (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 50 DE MME **VAN HOOF** ET M. **VERHERSTRAETEN**

(sous-amendement à l'amendement n° 27)

Art. 4

Remplacer l'alinéa proposé par ce qui suit:

“L'établissement de soins de santé où un avortement aura lieu en dehors des conditions prévues à l'article 2, et dont le comportement des organes participe à l'infraction concernant les conditions, sera condamné à une amende de cent à cinq cents euros.”.

JUSTIFICATION

Cet amendement tend à donner suite à l'observation n° 16 de l'avis du Conseil d'État n° 67 122/AG du 19 juin 2020.

Nr. 50 VAN MEVROUW **VAN HOOF** EN DE HEER **VERHERSTRAETEN**

(subamendement op amendement nr. 27)

Art. 4

Het voorgestelde lid vervangen als volgt:

“De instelling voor gezondheidszorg waar een vrucht-afwijking plaatsvindt, buiten de voorwaarden bedoeld in artikel 2, en waarvan de organen door hun gedrag meewerken aan de overtreding van die voorwaarden, wordt veroordeeld tot een geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro.”.

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt tegemoet te komen aan opmerking nr. 16 van het advies van 19 juni 2020 van de Raad van State nr. 67 122/AV.

Els VAN HOOF (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 51 DE MME **VAN HOOF** ET M. **VERHERSTRAETEN**

(sous-amendement à l'amendement n° 33)

Art. 4/5 (*nouveau*)

Dans l'article 9/2, remplacer les mots "la Commission" par les mots "le Comité consultatif de bioéthique".

JUSTIFICATION

Cet amendement tend à donner suite à l'observation n° 18 de l'avis du Conseil d'État n° 67 122/AG du 19 juin 2020.

Nr. 51 VAN MEVROUW **VAN HOOF** EN DE HEER **VERHERSTRAETEN**

(subamendement op amendement nr. 33)

Art. 4/5 (*nieuw*)

In het voorgestelde artikel 9/2, de woorden "de Commissie" vervangen door de woorden "het Raadgevend Comité voor bio-ethiek".

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt tegemoet te komen aan opmerking nr. 18 van het advies van 19 juni 2020 van de Raad van State nr. 67 122/AV.

Els VAN HOOF (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 52 DE MME **VAN HOOF** ET M. **VERHERSTRAETEN**

(sous-amendement à l'amendement n° 42)

Art. 3/1 (*nouveau*)**Remplacer l'article 2/1 proposé par ce qui suit:**

“Art. 2/1. Est puni d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de cinq cents à cinq mille euros, ou d'une de ces peines seulement, quiconque pratique ou fait pratiquer une interruption volontaire de grossesse pour des motifs liés au sexe de l'enfant à naître, sans raison médicale.”

JUSTIFICATION

Donnant suite à l'observation n° 7 de l'avis du Conseil d'État n° 67 122/AG du 19 juin 2020, cet amendement tend à incriminer également la violation de l'interdiction de sélectionner le sexe.

Nr. 52 VAN MEVROUW **VAN HOOF** EN DE HEER **VERHERSTRAETEN**

(subamendement op amendement nr. 42)

Art. 3/1 (*nieuw*)**Het voorgestelde artikel 2/1 vervangen als volgt:**

“Art. 2/1. Wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en met een geldboete van vijfhonderd euro tot vijfduizend euro, of met één van die straffen alleen, hij of zij die een vrijwillige zwangerschapsafbreking uitvoert of laat uitvoeren om redenen die te maken hebben met het geslacht van het ongeboren kind, zonder dat daar een medische reden voor is.”

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt, in opvolging van opmerking nr. 7 van het advies van 19 juni 2020 van de Raad van State nr. 67 122/AV de schending van het verbod op geslachtsselectie ook strafbaar te maken.

Els VAN HOOF (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 53 DE MME VAN HOOF ET M. VERHERSTRAETEN

(sous-amendement à l'amendement n° 42)

Art. 3

Dans le chapitre 2, insérer un article 4/7 rédigé comme suit:

“Art. 4/7. Toute personne qui, en quelque qualité que ce soit, prête son concours à l’application du chapitre 6 de la présente loi, est par là même responsable du secret des données qui lui sont confiées dans l’exercice de sa mission et qui ont trait à l’exercice de cette mission. L’article 458 du Code pénal lui est applicable.”

JUSTIFICATION

Cet amendement tend à donner suite à l’observation n° 17 de l’avis du Conseil d’État n° 67 122/AG du 19 juin 2020. Il a été choisi d’adopter une formulation semblable à celle de l’article 7 de la loi du 13 août 1990 visant à créer une commission d’évaluation de la loi du 3 avril 1990 relative à l’interruption de grossesse, modifiant les articles 348, 350, 351 et 352 du Code pénal et abrogeant l’article 353 du même Code.

Nr. 53 VAN MEVROUW VAN HOOF EN DE HEER VERHERSTRAETEN

(subamendement op amendement nr. 42)

Art. 3

In hoofdstuk 2, een artikel 4/7 invoegen, luidende:

“Art. 4/7. Een ieder die, in welke hoedanigheid ook, zijn medewerking verleent aan de toepassing van hoofdstuk zes van deze wet, staat daardoor in voor de geheimhouding van de gegevens die hem in de uitoefening van zijn opdracht worden toevertrouwd en die hiermee verband houden. Artikel 458 van het Strafwetboek is op hem van toepassing.”

VERANTWOORDING

Dit amendement beoogt tegemoet te komen aan opmerking nr. 17 van het advies van 19 juni 2020 van de Raad van State nr. 67 122/AV. Er werd gekozen voor een gelijkaardige bewoording zoals vandaag opgenomen in artikel 7 van de wet van 13 augustus 1990 houdende oprichting van een commissie voor de evaluatie van de wet van 3 april 1990 betreffende de zwangerschapsafbreking, tot wijziging van de artikelen 348, 350, 351 en 352 van het Strafwetboek en tot opheffing van artikel 353 van hetzelfde Wetboek.

Els VAN HOOF (CD&V)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)

N° 54 DE MME **FONCK**
(sous-amendement à l'amendement n° 41)

Art. 2

Dans les alinéas ajoutés au point 1°b), remplacer les mots “établissement de soins” par les mots “hôpital tel que visé à l'article 2 de la loi coordonnée du 10 juillet 2008 sur les hôpitaux et autres établissements de soins”.

JUSTIFICATION

L'amendement n° 41 ajoute deux alinéas à l'article 2, 1°, b), rédigés comme suit:

“Lorsque l'interruption de grossesse est pratiquée au-delà de la 12ième semaine de conception, celle-ci est pratiquée dans un établissement de soins agréé à cet effet.

Le Roi détermine, par un arrêté délibéré en Conseil des ministres, les conditions de cet agrément, après avis du Collège visé à l'arrêté ministériel du 30 juin 2004 fixant la composition du Collège de médecins pour la mère et le nouveau-né et du Conseil visé au Titre II de la loi coordonnée du 10 juillet 2008 sur les hôpitaux et autres établissements de soins.”

Ce sous-amendement vise à tenir compte de l'avis du Conseil d'État au sujet de l'amendement n° 41 qui considère que le terme “établissement de soins” a un caractère général et que si l'on vise un hôpital, il faut faire référence à l'article 2 de la loi coordonnée du 10 juillet 2008 sur les hôpitaux et autres établissements de soins”.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 54 VAN MEVROUW **FONCK**
(subamendement op amendement nr. 41)

Art. 2

In de aan het bepaalde onder 1°b) toegevoegde leden, de woorden “een daartoe erkende instelling voor gezondheidszorg” vervangen door de woorden “een daartoe erkend ziekenhuis als bedoeld in artikel 2 van de gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen”.

VERANTWOORDING

Amendement nr. 41 strekt tot aanvulling van artikel 2, 1°, b), met twee leden, luidende:

“Ingeval de zwangerschapsafbreking wordt uitgevoerd na de twaalfde week na de bevruchting, dient zij plaats te vinden in een daartoe erkende instelling voor gezondheidszorg.

Bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepaalt de Koning de voorwaarden van die erkenning, na advies van het College als bedoeld in het ministerieel besluit van 30 juni 2004 tot vaststelling van de samenstelling van het College van geneesheren voor de moeder en pasgeborene, en van de Raad als bedoeld in titel II van de gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen.”.

Dit subamendement strekt ertoe rekening te houden met het advies van de Raad van State betreffende amendement nr. 41, waarin het volgende wordt aangegeven: “De term “instelling voor gezondheidszorg” is algemeen geformuleerd. Indien men een ziekenhuis bedoelt, dient verwezen te worden naar artikel 2 van de gecoördineerde wet van 10 juli 2008 op de ziekenhuizen en andere verzorgingsinrichtingen.”.

N° 55 DE MME FONCK

(en remplacement de l'amendement n° 43)

Art. 3/1 (nouveau)

Insérer un article 3/1, rédigé comme suit:

“Art. 3/1. Dans le chapitre 2 de la même loi, il est inséré un article 2/2, rédigé comme suit:

“Art. 2/2. Celui qui aura fait avorter une femme qui y a consenti en infraction de l'article 2/1 sera condamné à un emprisonnement de trois mois à un an et à une amende de cent à cinq cents euros.”

JUSTIFICATION

Dans son avis, le Conseil d'État a légitimé l'importance d'interdire les pratiques eugéniques, et plus particulièrement l'interdiction de pratiquer une IVG pour des motifs liés au sexe de l'enfant à naître sans raison médicale proposée par l'auteur via l'amendement n° 42.

Par ailleurs, le Conseil d'État a également indiqué que “l'amendement n° 43 (prévoyant que si le sexe du fœtus est déterminé par un test prénatal, cette information ne peut pas être communiquée ni directement ni indirectement avant la date limite pour la pratique des IVG, sauf raison médicale) restreint le droit à la vie privée et le droit à l'information. Cette disposition a pour objectif d'éviter que l'allongement du délai légal de l'interruption de grossesse puisse conduire à des interruptions de grossesse motivées par le sexe du fœtus. Il s'agit d'un objectif légitime. La mesure est pertinente dès lors que les personnes concernées n'auront pas connaissance du sexe aussi longtemps que l'interruption de grossesse est légalement possible. En ce qui concerne la proportionnalité, il y a lieu de constater que cette mesure atteint l'ensemble des futurs parents, même lorsque rien n'indique qu'une interruption de grossesse pour des motifs liés au sexe est envisagée. À l'inverse, il peut être estimé, qu'en raison de l'allongement du délai prévu pour l'interruption de grossesse, il ne semble pas exister d'autres alternatives fiables pour éviter que des interruptions de grossesse motivées par le sexe et sans raisons médicales soient pratiquées. En outre, on peut admettre que, dans l'état actuel de la science, l'information ne doit être tenue secrète que pendant quelques semaines au maximum

Nr. 55 VAN MEVROUW FONCK

(ter vervanging van amendement nr. 43)

Art. 3/1 (nieuw)

Een artikel 3/1 invoegen, luidende:

“Art. 3/1. In hoofdstuk 2 van dezelfde wet wordt een artikel 2/2 ingevoegd, luidende:

“Art. 2/2. Hij die een vruchtafdrijving veroorzaakt bij een vrouw die daarmee heeft ingestemd in strijd met artikel 2/1, wordt veroordeeld tot een gevangenisstraf van drie maanden tot één jaar en tot een geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro.”

VERANTWOORDING

In zijn advies rechtvaardigt de Raad van State het belang van een verbod op eugenetische praktijken en in het bijzonder van een verbod om een zwangerschap af te breken om redenen die te maken hebben met het geslacht van het ongeboren kind, zonder dat daar een medische reden voor is. Dat verbod werd door de indienst van dit amendement beoogd via amendement nr. 42.

Voorts heeft de Raad van State erop gewezen dat amendement nr. 43 ertoe strekt te bepalen dat indien het geslacht van de foetus middels een prenatale test wordt vastgesteld, die informatie noch rechtstreeks, noch onrechtstreeks mag worden meegedeeld voor de uiterste datum voor het uitvoeren van vrijwillige zwangerschapsafbrekingen, tenzij er een medische reden voor bestaat. Volgens de Raad houdt dit amendement een beperking in van het recht op privéleven en van het recht op informatie. “Deze bepaling wil vermijden dat de uitbreiding van de wettelijke termijn voor zwangerschapsafbreking ertoe zou kunnen leiden dat zwangerschapsafbrekingen op grond van het geslacht van de foetus plaatsvinden. Dit is een legitieme doelstelling. (...) De maatregel is pertinent aangezien de betrokkenen niet op de hoogte zullen zijn van het geslacht zolang de zwangerschapsafbreking wettelijk mogelijk is. (...) Wat de evenredigheid betreft, moet worden vastgesteld dat deze maatregel alle aanstaande ouders treft, ook wanneer er geen enkele aanwijzing is dat er een zwangerschapsafbreking op grond van geslacht wordt overwogen. Daar staat tegenover dat er, gelet op de voorziene termijnverlenging voor de zwangerschapsafbreking, geen betrouwbare alternatieven lijken te zijn om te vermijden dat zwangerschapsafbrekingen op basis van geslacht en zonder medische redenen plaatsvinden.

de sorte qu'il n'est question que d'une ingérence limitée et qu'il peut être considéré que la mesure est proportionnée."

Nous avons pour objectif de faire légitimer, par le Conseil d'État, l'importance d'interdire les pratiques eugéniques. Son objectif n'était pas de pénaliser les autres femmes/couples qui auraient aimé connaître le sexe de leur enfant à naître avant 18 semaines de conception.

Nous retirons donc l'amendement n° 43 et le remplaçons par un amendement visant à prévoir que celui qui aura fait avorter une femme qui y a consenti pour des motifs liés au sexe de l'enfant à naître sans raison médicale sera sanctionné pénalement.

Catherine FONCK (cdH)

Bovendien kan worden aangenomen dat in de huidige stand van de wetenschap de informatie maximaal gedurende enkele weken verzwegen moet worden, waardoor er slechts sprake lijkt te zijn van een geringe inmenging en er kan worden aangenomen dat de maatregel proportioneel is."

De indienster van het amendement wil bewerkstelligen dat de Raad van State het belang van een verbod op eugenetische praktijken rechtvaardigt. Het amendement strekt er niet toe de andere vrouwen/paren te bestraffen die het geslacht van hun ongeboren kind wensen te kennen vóór de achttiende week na de bevruchting.

De indienster trekt derhalve amendement nr. 43 in en vervangt het door een amendement dat ertoe strekt te bepalen dat hij die een vruchtafdrijving veroorzaakt bij een vrouw die daarmee heeft ingestemd om redenen die te maken hebben met het geslacht van het ongeboren kind, zonder dat daar een medische reden voor is, strafrechtelijk zal worden gestraft.

N° 56 DE MME **FONCK**

(sous-amendement à l'amendement n° 44)

Art. 4

Dans l'article 3, 2°, proposé, supprimer les mots "à sa demande"

JUSTIFICATION

L'amendement n° 44 prévoit de modifier l'article 3 en remplaçant les mots "de quelque manière que ce soit" par les mots "par des menaces ou de l'intimidation" et d'ajouter l'alinéa suivant: "Celui qui, détenant ou prétendant détenir une compétence en la matière, tente d'empêcher une femme qui envisage une interruption volontaire de grossesse en lui communiquant à sa demande de fausses informations sur les conditions dans lesquelles l'IVG est pratiquée et sur ses conséquences, est puni d'une amende de cent euros à cinq cents euros."

Ce sous-amendement vise à tenir compte de l'avis du Conseil d'État qui précise ceci: "on aperçoit mal pourquoi les personnes compétentes ou qui se présentent comme telles ne sont pas punies lorsqu'elles communiquent de leur propre initiative des fausses informations (qui ne sont pas une opinion) pour empêcher l'interruption de grossesse."

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 56 VAN MEVROUW **FONCK**

(subamendement op amendement nr. 44)

Art. 4

In het voorgestelde artikel 3, 2°, de woorden "op haar verzoek" weglaten.

VERANTWOORDING

Amendement nr. 44 beoogt artikel 3 aldus te wijzigen dat de woorden "of op enigerlei wijze" worden vervangen door de woorden "door bedreiging of intimidatie", en dat het volgende lid wordt toegevoegd: "Hij die ter zake bevoegd is of beweert te zijn, probeert te verhinderen dat een vrouw haar zwangerschap vrijwillig afbreekt door haar op haar verzoek foute informatie te verschaffen over de omstandigheden waarin de vrijwillige zwangerschapsafbreking wordt uitgevoerd en over de gevolgen ervan, wordt gestraft met een geldboete van honderd euro tot vijfhonderd euro."

Dit subamendement strekt ertoe rekening te houden met het advies van de Raad van State, dat het volgende preciseert: "[het is] onduidelijk waarom bevoegde personen of de personen die beweren bevoegd te zijn niet bestraft worden als ze uit eigen beweging foute informatie (die geen opinie is) verschaffen om de zwangerschapsafbreking te verhinderen."

N° 57 DE MME **VAN PEEL**
(sous-amendement à l'amendement n° 31)

Art. 4/3

Compléter l'article 9, alinéa 2, proposé par ce qui suit :

« Ce document ne peut être traité au sein du Comité que par un médecin soumis au secret professionnel. »

JUSTIFICATION

Le présent sous-amendement tend à tenir compte de l'avis du Conseil d'État (n° 67.122/AG) qui stipule qu'il faut suffisamment de garanties du respect la vie privée de la femme qui a fait pratiquer une interruption volontaire de grossesse et dont les données sont enregistrées dans un document d'enregistrement. Nous exigeons par conséquent clairement que les documents d'enregistrement ne peuvent être traités que par un médecin soumis au secret professionnel.

Nr. 57 VAN MEVROUW **VAN PEEL**
(subamendement op amendement nr. 31)

Art. 4/3

Het voorgestelde artikel 9, tweede lid, aanvullen als volgt:

“Binnen het Comité kan dit document enkel worden verwerkt door een arts die gebonden is aan het beroepsgeheim.”

VERANTWOORDING

Dit subamendement wil tegemoet komen aan het advies van de Raad van State (nr. 67.122/AV) dat stelt dat er voldoende waarborgen moeten aanwezig zijn voor de eerbiediging van het privéleven van de vrouw die een vrijwillige zwangerschapsafbreking heeft toegepast en wiens gegevens worden opgenomen in een registratiedocument. Vandaar de duidelijke vereiste dat de verwerking van de registratiedocumenten enkel kan gebeuren door een arts die gebonden is aan het beroepsgeheim.

Valerie VAN PEEL (N-VA)